

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 17. (77.) évf.

2. szám. 2007 február

Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Mindennek megvolt az ideje

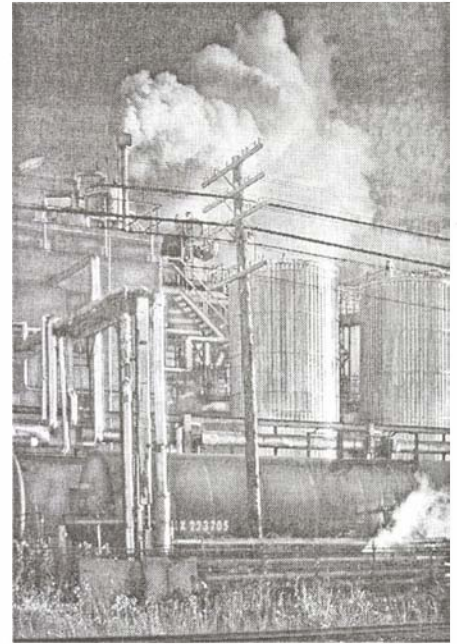
Közhelynek számít, ha azt mondom: régebb mindennek megvolt a maga ideje. Elődeink mindennapi életében volt valami állandóság és a természeti változások által kialakított rend és rendszeresség. Megvolt az ideje a mezei munkák különböző szakaszainak, így tavasszal a szántásnak, nyár elején a kapálásnak, aztán jött a kaszálás júliusa, aratás augusztusban stb. Aki rendszeresen figyelte az éghajlatot, tudott következtetni a várható időjárásra, s eszerint igazítani mindennapjait. Aki nem élt annyira szoros kapcsolatban az őt körülvevő természettel, még az is megtanulta figyelni az égboltot, s a felhők járása szerint tervezni városi teendőit, szabadidejét, vakációját stb.

Mára, úgy tűnik, minden megváltozott. Még az éghajlat is. A téma nem újdonság, manapság egyre gyakrabban hallani a különböző hírcsatornákon, hogy a globális felmelegedés visszafordíthatatlan változásokat okoz környezetünkben. Sajnos, azt is tudjuk, hogy mindezt mi, az emberiség okoztuk. A Föld energiakészlete véges, napjainkban pedig hatalmas méreteket öltött a fogyasztás. Az általunk használt eszközök, termékek és szolgáltatások tekintélyes részével nem gazdálkodunk megfelelőképpen. Hozzászoktunk ahhoz, ami adott, és nem gondolkodunk el azon, hogy egy-egy termék előállítása önmagában káros-e vagy sem, illetve hogy mi lesz azzal a szeméttel, amely *nem bomlik le* a természetben. Bárki könnyedén válaszolhatja: az ipari termelésben használt vegyi anyagok és a nagyvállalatok szennyezik leginkább a levegőt, és általuk vékonyodik az ózonréteg. Mindez már korábban tudatosult bennünk, ám ez az érv napjainkban már nem elegendő válasz arra, ami körülöttünk és velünk történik.

Szemléletváltásra van szükség, s minél hamarabb, annál jobb. A világ vezető éghajlat-kutatói sürgős lépésekre kérnek. Nemcsak a nagyvállalatokat, ha-

nem mindenkit. Több nemzetközi szervezet – köztük nemcsak a környezetvédők – dolgozik jelenleg is azon, hogy az elkövetkező évtizedek katasztrófát ígéro változásain enyhítsenek. Ám ez nem lesz elég. Ha egyéneként nem látjuk be saját felelősségünket, akkor nem remélhetünk változást. Való igaz, hogy itt, Erdélyben hál'Istennek még nem tartunk olyan szinten, mint a sokáig vágyott Nyugaton. Európának azon a felén egy-két nagyvárosban már a Nap sem látszik – nem az éghajlat „borult be”, hanem a füstköd képez áthatolhatatlan réteget a város felett. Az elmúlt évek egyre sűrűsödő természeti katasztrófái hallatán és láttán viszont nekünk is el kell gondolkodni. A 2005-ben történt udvarhelyi és Nyíki menti árvíz sohasem látott katasztrófát okozott a térségben. Emberi felelőtlenség és a globális változások egyaránt okozói voltak e jelenségnek. Ehhez kapcsolódnak azok a jelzések, amelyek szintén arra utalnak, hogy komoly éghajlati változások vannak folyamatban. Az utóbbi években egyre rövidebb a tavasz és az ős, gyakran pedig átmenet nélkül váltunk egyik évszakra a másikra. A tél már nem az igazi, és sokan vágyunk a gyermekkorunkban megtapasztalt, csikorgó havas tájra. Nem természetes, hogy január végén kinyílik a hóvirág, és rügyeit bontja a gyümölcsfa. A medve előjöhet február elején a barlangjából, de „jósolni” már biztosan nem tud nekünk.

A globális felmelegedés tehát nálunk is érezteti hatását. A Föld sarkain olvadnak a jéghegyek, a jegesmedvék eltűnőben. Már nem elég a környezetvédők munkája, mindannyian azzá kell hogy váljunk – saját és gyermekeink érdekében. Hosszasan lehetne sorolni a káros hatást kiváltó eszközöket, a fogyasztás felelőtlen módszereit, ám ez a cikk elsősorban figyelemfelkeltő céllal született. Tudatosítanunk kell, hogy mindannyiunkra vonatkozik a

felelősségvállalás. Apróságnak tűnhet, de ha többen is figyelünk arra, hogy ne éjjen hiába a villany, a gáz, ne vásároljunk fölösleges műanyagot (pl. a temetőinkben is egyre gyakrabban látható műanyag-koszorút, virágot), akkor már megtettük az első lépést. A következő a tisztelet. A természet és környezetünk tisztelete. Itt nemcsak a tisztán tartásra gondolok, hanem ennél sokkal többre. Ügyelni kell a fákra, a virágokra, azokra a vidékekre, ahol még érintetlen a természet, illetve ahol még együtt lehet és kell élni azzal. Gyönyörű tájak ékesítik a Kárpát-medencét, de törékennyé váltak az emberiség keze alatt. Nekünk kell változtatni, míg nem késő. A turizmus fejlesztését sok település kitzte már célként. Fontos hozzátenni mindenkinek: ez csakis a természettel összhangban történhet!

A nevelés mindenkor a felnőttekre tartozott. Ma már tanítanak környezetvédelmet az iskolákban, de ne feledjük: a minta mindig a szülő marad. Nekünk kell példát mutatni, és arra nevelni gyermekeinket, hogy ők majd másképpen bánjanak környezetünkkel. Igyekezzünk, hogy ne legyen késő...

Sándor Krisztina

A hit embere

Magunk mögött hagyunk ismét egy esztendő, de annak gondolai és megoldásra váró feladatai velünk maradtak, sötét árnyként kísérik bennünket. Úgy tűnik, hogy meg kell tanulnunk átugrani „saját árnyékunkat” is! Bevallom, hogy ez roppant nehéz tornagyakorlatnak ígérkezik. Meggyőződésem, hogy továbbra is a hit marad legjobb útítársunk, mert csak ez adhat elég erőt a mindennapi küzdelmeinkhez.

Addig is hangsúlyozni szeretném, hogy a keresztény ember a hit embere, ezért minden élethelyzetben bizakodó életszemléletű kell hogy maradjon, hinnie kell a dolgok kedvező alakulásában és jóra fordulásában. Nem lehet folyton panaszkodó, zsörtölődő, békétlenkedő, avagy éppen zúgolódó. Élete középpontjában Istennek kell állnia, nem a megbénító félelemnek és szorongásnak. A keresztény ember lelkébe nem fészkelheti be magát az életből való keserű kiábrándulás, a csüggedés, avagy éppen a lemondás.

Szeretném, ha nyitott lélekre találna a bibliai buzdítás: „Az én igaz emberem pedig hitből fog élni...” Vajon miért lényeges figyelmeztetés ez? Meggyőződésem szerint azért, mert a hitnek és az igazságosságnak egy úton kell járnia. Az igaz embernek hitből kell élnie, és a hit emberének az igazságosság követelményéhez kell igazodnia és ragaszkodnia. Az igaz ember nem pártolhat el Istentől, mert az igazság megismeréséhez elsősorban Isten törvénye vezet.

A Zsidókhöz írt levél szerzője tudatában volt annak, hogy a mózesi törvények értelmében igaz embernek az bizonyult, aki betöltötte a törvényt. Mégsem a törvényre hívta fel a figyelmet, hanem a hitre. Vajon miért? Azért, mert a mózesi törvények egyedül üdvözítő erejét valló zsidók életébe befészkelte magát a törvény betöltéséből fakadó önelégültség és önteltség. Sőt ami ennél is rosszabb volt, a farizeizmus, amely a vallási törvények látszólagos, formális megtartásában nyilvánult meg. Istennel pedig összeegyeztethetetlen mind a felfuvalkodott lélek, mind a tetteltett vallásosság. Jézus a legkíméletlenebbül bírálta ezeket. Az őszinte hit nem engedi, hogy befészkelje magát életünkbe a hivalkodó és tüntető vagy akár a megjátszott, színlelt vallásosság.

Milyennek kell lennie annak a hitnek, amely életünket erősíti?

Mindenekelőtt Istenből táplálkozonak és élőnek kell lennie!

Az igaz ember tudja, hogy a nála nagyobb valóságnak – Isten valóságának – elfogadása, és az övéénél különb igazságának – Isten igazságának – elfogadása nem kisebbé, hanem ellenkezőleg: nagyobbá teszi őt!

Szüntelenül jobbra és többre ösztönöznek kell lennie, mert alacsony követelményekhez nem lehet felnőni!

Meg kell hogy tanítson önmagunkban is bízni, hogy magunkat olyanoknak tekintsük, amilyenek képességeink alapján lehetnénk, mert sokkal többre vagyunk képesek, mint gondolnánk!

Soha nem lehet fanatizmustól fűtött, bigott, türelmetlenségtől sistergő a hit, hanem türelmes, mások hitére is tekintettel lévő, a másságot elfogadónak kell lennie.

Milyen szomorú, hogy a legtöbb ember hite csupán a másik felekezetet gyűlöletére elég, de szeretetére már kevés! A

*„Az én emberem [...] hitből fog élni,
és ha meghátrál, nem gyönyörködik benne a lelkem.
De mi nem a meghátrálás emberei vagyunk,
hogy elvesszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk.”*

(Zsid 10,38–39)

felekezetieskedő hit nem szolgálja Isten országát. Józanítsanak ki minden felekezetieskedőt az alábbi gondolatok: „Sokan vannak lelkes és harcos katolikusok, protestánsok, izraeliták, kik Istent csak félig-meddig hiszik, és vallásuk dogmáiban egyáltalán nem tudnak hinni, mindamellelt ököre mennek felekezetükért. A mozdonyból csak a kazánt vállalják, mely robbanékony, de a kerekeket nem, melyekkel járni lehet.” (Weöres Sándor).

A valódi hitnek nemcsak Istenre kell tekintettel lennie, hanem Isten gyermeke, az emberre, a felebarátra is! Meg kell hogy tanítson mindenekelőtt szeretni, mert Isten szeretete nem kizárja embertársunk szeretetét, hanem egyenesen kötelezővé teszi számunkra! Hamisnak tűnik minden önigazoló és önáltató istenszeretet, amely kirekeszti a felebarátot!

A hiteles hit nem a gondolkodásról leszoktató, elcsépeelt teológiai fogalmakat szajkózó, sematizáló, egy kaptafára húzó, mindenkire kötelező módon érvényes hit kell hogy legyen, hanem gondolkodásra ösztökélő, az egyéni állásfoglalásnak is helyet adó. Meg kell hogy tanítson embertársainkban is bízni, mert a hit és a bizalom egy „anyaméhben” fogant ikerestvérek, amelyek egymás nélkül értelmetlenek.

A valódi hit nemcsak földi életünk irányítója kell hogy legyen, hanem túl kell mutasson ezen, és meg kell ajándékozni minket az örökélet hitével is. Meg kell hogy szabadítson végességünk nyomasztó érzésétől, és hozzá kell járuljon egy földi életünkön túlmutató reménység kialakításához. Tompa Mihály megfogalmazásában: „Pálmánkért a hit menny felé utalva / Nem lenne csak sírunkig kalauz? / A vágy jobbat lel, mert jobbat keres!” (Halottak emlékezete)

Az idézett bibliai versek arra is ráirányítják figyelmünket, hogy a hit emberének nem szabad meghátrálnia, mert Isten nem gyönyörködik a meghátráló vagy visszakozó magatartásban. Tudjuk, hogy az élet nem kényeztet el bennünket. De bármit hozzon is a jövő, szembe kell néznünk vele, és a hit emberéhez méltó elszántsággal és bátorsággal kell küzdenünk.

Julius Caesar, a nagy hadvezér rendíthetetlen elszántságára van szükségünk ma is. Isten az övéhez hasonló, bátor kiállást és elszántságot vár tőlünk is. A történet szerint a nagy hadvezér egy alkalommal áthajózott légiójával a La Manche csatornán, és megérkezett Galliából a mai Anglia területére. Miután partra szálltak, katonái szeme láttára felgyújtotta azokat a hajókat, amelyeken átszelték a csatornát. Az ellenség földjén, a szárazföldtől végképp elszakítva, a meghátrálás utolsó lehetőségétől is megfosztva egyetlen választásuk maradt: az előrenyomulás, a hódítás. És pontosan ezt tették. Ebben a szellemben cselekedett a halhatatlan Caesar. (Dale Carnegie)

folytatás a 6. oldalon
Józsa István Lajos

A legnemesebb „hangszer”

Szerda, nemrég múlt dél. A folyosón nagy a nyüzsgés, nagyobb, mint egy átlagos szünetben. Látszik: mindenki mozgásban van, táskás-kabátos gyerekek hurcolkodnak a Dávid Ferenc imaterembe, az első emeletre. Odabenn marcona szemöldökű Nagy Unitáriusok nézdelnek le a falról. Aligha tűnhet úgy, hogy *körüllengi* őket a múlt – mert ez a múlt annyira súlyos, hogy képtelen a lengedezésre. Nem a szobrászon múlt.

Egészen más a helyzet *alant*. Az ima- és gyülesterem lépcsőzetes padsorait kitöltik a gyerekek, hátizsákok és kabátok. Csevegés, vihogás, lazítás. Gyűrűsmappák kerülnek elő, minden mozdulatban készüllet. Aztán indul a munka. Az imaterem próbateremé válik, ahol serénykedők és lagymatagok, jó hangúak és morcogók egyaránt „csinálnak valamit”. Középen a karvezető, Majó Julianna, akinek mondatain és mozdulatain egyfelől sok év zenepedagógusi tapasztalata, amolyan pozitív rutin látszik meg, másfelől viszont érezni: minden erejét, figyelmét ide összpontosítja, fenntartja az energiaszintet, mert ha egy kicsit is alábbhagy: értékes percek lesznek oda, csorbul a hatékonyság.

Szerda van: a Péterffy Gyula kórus összpróba-napja. Nemrég hívják így, a 2004. évi kollégiumi napok óta viseli az egykorvolt kolozsvári zenetanár nevét, bár a kórus 1993-ban alakult. Akkor még sok mindent kellett (újra)indítani. Egész életünk is olyan „újraszerveződős” volt. A legsürgösebbek már megtörténtek, a nem-legsürgösebbek pedig szépen sorban. Majó tanárnőt már akkor, a kórus indulásakor megbízták a vezetéssel, ő maga viszont kerüli, hogy alapítóként tűnjék fel.

Nem is csoda, hogy 2007-re már minden olyan „bejáratott”. Mindenki tudja a dolgát, nincs helykeresés. A kórus mintegy száz gyerekből áll, de elhamarkodott volna minden tagját egyforma kötődésűnek látnunk. Vannak „szólamvezetők”, van „mag”, akik minden körülmények között húzóemberek, vannak, akiknek a lendületét aligha lehetne magasabbra srófolni (nincs is miért), és persze olyanok is, akik szívesen ott vannak a többivel, csinálják, amit kérnek tőlük. Akik – vagy mert nincs

akinek *azelőtt* egyáltalán nem volt zeneórája. Ha a kollégiumi zenetanárnő utánakérdez, kiderül, hogy „hát... akkor mindig elengedtek focizni... vagy hazamehettünk”. Nem csoda, hogy ilyen háttér mellett a tanárnak az az első dolga, hogy zenéhez szelídítse ezeket a gyerekeket. Ilyenkor jószerével nem is a kórus-éneklés az érdekes, hanem egyszerűen az, hogy a gyermek beláthasson a kottaolvasás „misztériumába”, hogy előbb-utóbb helyesen tudjon intonálni, hogy a hallás és a hang egymásra találjon, szétterüljön a szívben a bátorság, s hogy a palánta vállalja a maga hangját, amely túlmutat a prózán, és valahol az égen – de legalábbis nagyon messze – nyeri el igazi értelmét.

„A kórusmunka nagyon nehéz, hosszadalmas és bonyolult dolog – mondja Majó Julianna. – Ezek között a gyerekek között egy csomó nagyon tehetséges van. Feljönnek IX.-esnek, de csak XI.-től kezdenek tudni szerepelni. Belőlük lesz, körülbelül két évnyi következetes munka árán, a »törzsgárda«. Kezdetben mindenki ott van a kórusban, IX.-től mindenkinek kötelező kórusra járni. Közben kiderül, kire lehet számítani, kik az ígéretesek. Akik nagyon nem tudnak hallani vagy énekelni, azért azok is mindenképpen részt vesznek – az egyházi énekekben. Köztudo-

mású, hogy Kodály szerint nincs botfülű ember, én tanúsítom: ez így is van. A gyerekeink között viszont van egy »természetes szelekció«: akik a kórus munkájában nem tudnak túl avatottan részt venni, azok is énekelnek – nyilván a nekik megfelelő módon –, de a kóruspróbák alól mentesülnek.”

A szerda persze nem elég. Ahhoz, hogy a kórus „szóljon”, minden hangfékvés-csoportnak ismernie kell az éneklendőket, kinek-kinek meg kell barátkoznia a szólamával, össze kell csiszolódnia a többiekkel. Erre való a szombati próba. Ilyenkor Majó tanárnő – váltakozó módon – behívja a fiúkat, a tenort és basszust, vagy csak a szopránt-altot, vagy akár csak egyetlen szólamot, ha épp úgy indokolja a munkamenet. A szombat a szó legszorosabb értelmében vett aprómunka, műhely. És ez a műhelyelés egyúttal „kiválasztja” azokat, akikre építeni lehet. Egy szó mint száz: a kórust azok a gyerekek alkotják, akik bejönnek a szombati szólampróba. Olykor persze gondot okoz a gyakorlott „kórusisták”, de egyszersmind érettségi előtt álló XII.-esek megsűrűsödött élete. Nekik – érthető! – gyakran nem az éneklés a legfontosabb. A karnagy és a kórus tagjai között ezért van egy egyezés: amikor a gyerekeknek nagyon torlódik a programja az érettségi küszöbén, akkor rájuk a kóruspróba-ból csak a legszükségesebb tennivalók hárulnak.

„Egyházi éneket a kórusnak is, meg az iskolai zeneórákon is tanítok – folytatja a tanárnő. – Mindenhol tanítom az egyházi éneket. És persze a kottaolvasás meg az intonáció mellett minden olyan dologra, aminek a gyerekek halálukig hasznát veszik.

folytatás a 4. oldalon
Jakabffy Tamás

módjuk rá, vagy mert nem fülük annyira a foguk hozzá – lazábban kapcsolódnak a kórushoz, vagyis a „tartalékosok”.

Azt persze, hogy ki mennyire szervesen kötődik a Nagy Egészsze, nem csak az énekelni-tudás, a jellem vagy az elkötelezettség határozza meg. Azok között, akik a János Zsigmond Unitárius Kollégiumba iratkoznak, de amúgy „feljönnek” Kolozsvárra – vagyis vidékiek –, néha olyan is akad, nem is kevés,

A legnemesebb „hangszer”

folytatás a 3. oldalról

Addig kell őket tanítani, amíg képesek lesznek rá, hogy majd annak rendjén a maguk gyermekeinek tisztán, szépen elénekelhessenek valamit – de legyen is mit!”

Az utolsóként gyorsan hozzátett mondatból nyilván az következik, hogy a kórusnak – és minden gyereknek – sok népdalt kell ismernie. Ez pedig, mint Majó Julianna vallja, szerencsésen egybeesik a gyerekek hajlamával. A kórus is nagyon szereti a népdalfeldolgozásokat, talán a legjobban, az áll hozzájuk a legközelebb. De persze nagyon kedvelik a 20. századi, amerikai zenét, a ritmikus, szinkópás-swinges gospelek vagy spirituálék világát. Az tehát, hogy a Péterffy Gyula kórus gyakran énekel ilyeneket, „az igények kielégítéseként” is számon tartható. És persze mindig vannak tematikus tennivalók. Így tavaly, évforduló lévén, nyilván sok Bartók-darabot tanultak. Az idén meg – milyen szép kronológiai következetesség! – Kodály-évforduló lesz.

Akik rendszeresen tájékozódnak az erdélyi közművelődési események naptárában, azokban joggal merülhet fel a kérdés: mennyire bírja munkával egy ilyen gyakran fellépő kórus a nyilvános szereplések ellátását *minőséggel*. A dolog nyitja: a kórustábor. „A kórustábor a legfontosabb alkalom és hely, ahol intenzíven dolgozunk – mondja Majó Julianna. – Az alatt előkészítem jóformán az egész tanévet. 1998 óta minden évben szervezünk kórustáborot, az utóbbiakra Tordatúron, Kiskapuson, Válaszúton, Kolozsváron került sor. Természetesen az év-

közi próbákon is van »új-tanulás«, mert a gyerekek mindig cserélődnek. Iskolai kórus lévén ez vég nélküli munka! És persze mindig »finomítunk« is.”

„Én a zenét szolgáltam, amióta vagyok” – válaszolt a karvezető arra a kérdésemre, nem okozott-e felekezeti súrlódásokat az, hogy a Péterffy Gyula kórusba a katolikus líceum énekkarából is rendszeresen átjárnak – és fordítva, hiszen Majó Julianna mindkét kórust vezeti. – „Nekem csak zenei szempontjaim vannak. Ha zeneileg jól tesz a gyerekeknek, akkor az egyértelműen helyes.” Így nem csoda, hogy „szatellit-gyerekek”, külső emberek, visszajárók is szép számmal akadnak a Péterffy Gyula kórus vonzaskörében. Sokuk egyetemista; olykor 12–16 fiatal is visszajön énekelni, ha idejében kezdik a készülést egy nagyobb fellépésre.

Vajon könnyebb-e kórust szervezni és vezetni felekezeti iskolában, mint államiban? Mennyire *készíti elő* a világnézeti elkötelezettségű nevelés a kórusmunkát. Azt gondolnánk, egyértelműen kedvezőbb a helyzet a felekezeti iskolákban. Majó Julianna azonban másként látja: „Nem jellemző a felekezetiiség.

Természetesen nem mindenhol élvez egyforma támogatottságot a kórusvezető az iskola részéről. De valójában a kórust sehol sem könnyű megszervezni. Engem mindig támogattak – nem is tudom, miért –, állami iskolákban is. Általános iskolában is tudtam kórust vezetni. Ha három iskolában tanítottam, három kórusom volt.”

„Lélek – lélek, de miből élek?!” Mert nyilván egy iskolai kórus működtetéséhez, felszereléséhez, program-szervezéséhez, utaztatásához stb. is pénzre van szükség, olykor nem is csekélykére. A Péterffy Gyula kórus manapság főként pályázati források mellé kucorodik le, hogy ki ne száradjon. A kórusban „demokrácia” van – mondják, s ez azzal is járt, hogy mára maguk a gyerekek – persze a *hozzáértők* – tervezik a „projekteket”, írják a pályázatokat. Kezdetben ez nyilván a karvezető dolga volt – nem sikerült megtudnom, szívesen végezte-e –, de tavalytól már a gyermekek feladata. A kórust a János Zsigmond Szövetség, a Communitas Alapítvány, nem sokkal ezelőttig a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és az Illyés Közalapítvány, a Pro Renovanda Cultura Hungariae jótékony támogatása segítette.

Míg a zenemű előkészítésének, előadásának tervezése és levezetése „egyszemélyes” feladat, a demokrácia a pályázáson túl további számtalan módon mutatkozhat meg. Sokszor adó-

dik alkalom arra, hogy a kórus „kiszáll” a kollégiumi meleg fészekből. Szárnyuk nem lévén azonban buszra fanyalodnak, s ez többnyire nem nagyobb ötven személyesnél. Nem mehet tehát mindenki, „válogatni” kell a gyermekek között. A nagyobbak és tapasztaltabbak – közöttük is elsősorban a szólamvezetők –

válogatják a résztvevőket: ki érdemes arra, hogy szerepelhesen a következő alkalommal. Majd a listát a karvezető a plénum előtt felolvassa, ekkor tisztázódik, ki tudja vállalni a „turnét” s ki nem. Mindig van tartalék, ezért soha nincs baj.

A kórusnak – amelyet akkoriban még nem Péterffy Gyuláról neveztek – 2003-ban volt az emlékező amerikai útja. Lehetett is róla olvasni a hazai lapokban. „Az számomra csak egy munka volt – summázza a karnagy. – Volt egy konkrét feladatom, amire a gyerekeket fel kellett készíteni. Ez volt életem legnagyobb munkája. Nagyon felelősségteljes, nagyon nehéz volt, de hősiiesen végigcsináltuk, s minél nehezebb volt, annál jobban. Az Államokban nap közben utaztunk, délután megérkeztünk a célállomásra, próbáltunk, este meg már énekelni kellett, mégpedig művelt, zeneszerető emberek előtt, olyan gyülekezetekben, amelyeknek templomi kórusuk volt, nem is akármilyen.”

Kétségkívül sokak számára felejthetetlen élmény volt az a „hajsza”. De ki vitatná, hogy az „egyszerűbb” fellépések, megmérettetések és helytállások épp annyira hasznosak, edzők és kovácsolók, mint az az egykori „amerikás”. Tavaly októberben például a sepsiszentgyörgyi Unitárius Kórustalálkozóon, novemberben az '56-os kolozsvári megemlékezés alkalmával, ugyancsak novemberben – meghívásra – Besztercén, majd a kolozsvári kollégiumi napokon, az ökumenikus karácsonyi kórusfesztiválon, az iskolai karácsonyi ünnepélyen énekeltek. Az idén jön a Kodály-művek előadása, de a stabil programok sem maradnak el: a nagypénteki passió, március 15-e, anyák napja.

„Soha nem élek vissza a gyerekek idejével vagy energiájával – folytatja Majó tanárnő. – Ez a próbákra épp úgy vonatkozik, mint a fellépésekre. Soha nem voltam formalista, nem szerettem azokat a programokat, ahova »csak úgy« el kell menni. Viszont ha egy megjelenés, egy fellépés a gyerekek számára valóban je-

lent valamit, akkor abba belevágunk. Nem lehet a gyerekeket kihasználni.”

De nem is úgy néznek ki. A próba vége felé persze már mindenki mozdulna, a kezek-lábak mintha maguktól kelnének életre. Fészkelődés van. De elégedetlenkedés ritkán. Az ének viszont beépül... ütemről ütemre, frázisról frázisra – mint téglácskák egy hatalmas, örökké változó-fejlődő palotába. Akik éveken át együtt dalltak, akik jóban és rosszban közösséget vállaltak egy énekkarral, megismertek egy zeneműveltségi alapkészletet és annyival gazdagabban ballagtak ki, azok előbb-utóbb nagyon jól fogják érezni, mennyire igaz a vándormondás, amelyet Menuhinnak éppúgy szokás tulajdonítani, mint Bárdos Lajosnak: „Természetesen lehet zene nélkül élni. De nem érdemes.”

Kétszáz éve született Batthyány Lajos

Magyarország első miniszterelnöke Pozsonyban született 1807. február 14-én grófi családban. 1848 előtt a Magyar Országgyűlésben a főúri ellenzék vezéralakja, az ellenzéki párt elnöke volt. Birtokán mintagazdaságot vezetett. 1848. március 15-én a küldöttség tagjaként ő is Bécsbe ment, ahol átadták a reformköveteléseket. 1848. március 17-én V. Ferdinánd miniszterelnökké nevezte ki. Ebben a minőségében megalakította a nemzetőrséget és tíz honvédszázalóaljat hozott létre. Mivel a bécsi udvarral nem tudott meggyezni, kinevezési évének októberében lemondott miniszterelnöki tisztségéről. Néhány hónappal később Windischgrätz tábornok elfogatta, letartóztatta, majd kivégzéséig öt különböző városban is fogva tartotta, míg végül 1849. október 6-án kivégezték, ugyanazon a napon, amikor a tizenhárom aradi vértanút is.

Batthyány utolsó pillanatáig remélt szabadulásában, annyira tudatában volt ártatlanságának. Csak akkor döbbsent meg, amikor október 5-én a haditörvényszék

kihirdette előtte az ítéletet: a kötél általi halált. Amikor felesége és sógornője, gróf Károlyi Györgyné nagy utánajárás árán elérte, hogy búcsúlátogatásra bemehessenek hozzá, az elítélt nagy keserűséggel beszélt a kivégzésről, szegényletes módjából,

a kötélről. A porkoláb megvesztegetésével gróf Károlyinéak egy selyemvankosban sikerült egy tört becsmpésznie a cellába, hogy Batthyány a megszégyenítő haláltól megválthassa magát.

Este megjelent cellájában Bourges francia káplán, a Károlyi család házi lelkesze, hogy utolsó vigasztalásban részesítse az elítéltet. Miután buzgón imádkoztak, Batthyány meggyónt és áldozott. Este asztalához ült és megírta a búcsúlevelet feleségéhez, amelyet így fejezett be: „A gyalázattól, melyet nekem szántak, menekülni remélek. E végre nálam van egy szabadító.” Nyilván a Károlyi grófnő által becsmpészett törre gondolt. Levele végeztével ágyába feküdt, magára húzta a takarót s nem is adott többet életjelet magáról. A terv szerint reggel 7 órakor az akkori Fapiacon akasztották volna fel. A katonaság már hat órakor körülfárta a teret. A porkoláb is hatkor lépett be Batthyány cellájába, hogy a szomorú útra előkészítse. Miután így szólt hozzá: „Tessék felkelni, gróf úr, hat óra”, semmi feleletet nem kapott. A porkoláb félrevonta a takarót s a meglepetéstől visszatántorodott.

A gróf ott feküdt sápadtan, lehunytt szemmel, vérebe fagyva. A nyakán, a szíve

folytatás a 6. oldalon
Gálfalvi Gábor

Lelkünk „kosara”

Valaki egyszer elmondta, hogy évente négy alkalommal – úrvacsoraosztásos egyházi ünnep alkalmával – eljön a templomba, és részt vesz az ünnepi istentiszteleten. Az őszi hálaadás ünnepekor csendben, magában ő is végigimádkozta a Miatyánkot, átéléssel kérte, hogy „és ne vigy minket a kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól”, a karácsony előtti időszakban mégis úgy érezte, feleslegesen imádkozta végig a Miatyánkot szeptember végén, mert december derekán újból kísértésbe esett, és azt cselekedte, amely rossz szokás elhagyásáért szeptember végén imádkozott.

„Őszi Hálaadás és Karácsony között egyáltalán nem imádkozott, nem imádkozta naponta a Miatyánkot?” – kérdeztem. „Nem, de hát nem elég évente négyyszer, amikor eljövök a templomba?” – hangzott a válasz.

A lelkigondozói beszélgetésben ott kellett hogy legyen a következő, a sajátos helyzetre alkalmazott történet:

Volt egyszer egy fiatal ember, aki hébe-hóba eljárt a templomba, végigimádkozta a Miatyánkot, majd hónapokra elfelejtette az imádkozást. Bosszankodott, hogy bár valamikor imádkozott, hogy a kísértések közepette el ne bukjon, mégsem úgy alakultak a dolgok, ahogyan azt ő hónapokkal azelőtt imádságban kérte. Azon töprengett, egyáltalán érdemes volt-e imádkoznia, hogyha a kísértések idején elbukott.

Élt az erdőben egy öreg, bölcs ember, elhatározta, hogy elmegy hozzá megkérdezni. A kérdésre az öreg ezt válaszolta: mindjárt megmondom neked, csak előbb légy szíves, szaladj le a patakra, és hozz egy kosár vizet. A mi emberünk szégyellte azt mondani, hogy nem tesz eleget a kérésnek, hát lement, megmerítette a vesszőkosarat, és visszajött vele. „Kifolyt a víz” – mondta. „Nem baj, próbáld meg még egyszer!” Ismét ugyanaz volt az eredmény. Az öreg még vagy tízszer elküldte vízért. A mi emberünk végül elveszítette a türelmét, és így fakadt ki:

„Miért tetszik engem folyton visszaküldeni, hát nem tetszik látni, hogy kifolyik a víz a kosárból?” Az öreg így felelt: „Igen, a kosárból valóban kifolyt a víz, de nézd csak meg, milyen tiszta lett a kosár!”

Ezért kell mindennap imádkozni, ezért kell naponta erőért fohászkodni. A názareti Jézus által tanított imádság, a Miatyánk átfolyik lelkünk kosarán, és valahányszor imádkozzuk, újra és újra megtisztítja és megerősíti lelkünket.

„Ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól.”

Isten próbára teszi életünket, ami által formálni akar minket. Mi szeretnénk elkerülni azokat a helyzeteket, amikor emberi gyarlóságunk miatt kísértésbe juthatunk. A Miatyánk kérései között a leginkább töprengésre készítő kérdés ez! Isten valóban kísértene-e gyermekeit? A bibliaolvasás során e kérdéskört vizsgálva figyelembe

A hit embere

folytatás a 2. oldalról

A hit emberének is tűzbe kell vetnie a pesszimizmus legapróbb morzsáját is, és fel kell égetnie minden „hidat” maga mögött, amely a meghátráláshoz avagy a megfutamodáshoz utat teremthet.

A hit embere számára azonban nem csak a győzelem fontos, hanem annak mikéntje is! Nem folytathatunk nemtelen harcot. Nem folyamodhatunk tisztességtelen eszközökhöz csak azért, hogy mindenáron győzhessünk, mert a győzelemhez való görcsös ragaszkodás gátlástalanokká, lelketlenekké és csörtetőkké tehet. A győzelem keveset ér, ha nem az igazságosság követelménye szerint történik.

Nem bolyonghatunk céltalanul. Nem rögtönözhetjük napról napra életünket. Nem bízhatjuk életünk alakulását a vak véletlenekre. Ne felejtsük el, hogy csak „az a hajós talál kedvező szelet, aki tudja, milyen irányba tart”. Mi kell hogy irányt szabjunk életünknek. Legtöbbször rajtunk múlik minden. A környezet állandó változása, az önfelmentő okok keresése szolgálhat ideig-óráig mentésünknek, de nem életre szólóan! Nem hibáztathatunk mindig másokat, avagy a „rendszer” életünk vakvágányra jutásáért. Lássuk be, hogy legtöbbször mi hibázunk. Mi voltunk könnyelműek, belőlünk hiányzott az önfejelem, az akaraterő, az elszántság és a kitartás. Vessünk számot önmagunkkal minél előbb. „Az önismeret akkor is nagy áldás, ha csupán korlátainkra tanít meg.” (Németh László) De azt is tudnunk kell, hogy „aki belép a ringbe, az ne csodálkozzék, hogy néha állon is vágják. A verecsé azonban átmeneti dolog.” (Steinbeck) Vállalnunk kell ezeket is, ha kell. Néhány kudarc miatt azonban nem kell végképp lemondani a sikerről. Aki hittal küzd, az előbb vagy utóbb győzni is fog. „Ne legyünk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk.”

kell vennünk Pál és Jakab apostolok mondatait a kísértésre vonatkozólag: „Emberi erőt meghaladó kísértés még nem ért titeket. Isten pedig hűséges, és nem hagy titeket erőtkön felül kísérteni; sőt a kísértéssel együtt el fogja készíteni a szabadulás útját is, hogy el bírjátok azt viselni.” (1Kor 10,13)

„Boldog ember az, aki a kísértés idején kitart, mert miután kiállta a próbát, elnyeri az élet koronáját, amelyet az Úr megígért az őt szeretőknak. Senki se mondja, amikor kísértésbe jut: az Isten kísért engem, mert az Isten a gonosztól nem kísérhető, és ő maga sem kísért

200 éve született...

folytatás az 5. oldalról

körül meg a bal karján nyitott sebek tántogtak, jobb kezében görcsösen szorongatta a tört. Miután Haynauval közölték a történeteket, dührohámot kapott, mivel le kellett mondania a „gyönyörről”. Amikor megtudta, hogy a miniszterelnök még életben van, és az orvosok véleménye szerint még egy-két órája lehet hátra, megparancsolta, hogy „izgatószerekkel” mindenáron tartsák életben. Ajzószereket fecskendeztek Batthyány bőre alá, amelyektől a miniszterelnök magához tért.

Délután négykor vasas katonák és két század vadász fogta körül az „Újépület” V. pavilonja körüli térséget (az Újépület osztrák laktanya volt). Pontosan öt órakor egy őrnagy vezetése alatt két század gránátos között hozták gróf Batthyány Lajost. Vele jött Bourges francia apát, akinek karjába kapaszkodott.

A vesztőhelyen felolvasták az ítéletet. Őt vadász előrelépett és alig két lépésnyire megálltak Batthyánytól, aki féltérde ereszkedett és hangosan kiáltotta: „Allez, Jäger!” (Rajta, vadászok!)

Az utolsó szavára öt puská dördült, és Magyarország volt miniszterelnöke holtan dőlt a földre. A holttestet egy parasztszekérre dobva a Rókus kórház halottas kamrájába szállították, ahol Szántóffy Antal belvárosi plébános a holttestet beszentelte, és éjjel 12 órakor titokban átszállította a ferencrendiek kriptájába, ahol Dank házfőnök még az éj folyamán a kriptá belsejének bal oldalán levő sírboltjába helyezte.

1870-ben, június 4-én Pest városa százezerre menő tömeg kíséretében a Kerepesi temető mauzóleumába helyezte át a megdicsőült hamvait.

Kivégzésének helyén 1926-ban a hátlás utókor emlékművet emeltetett, ahol a Batthyány-örökmécses soha nem alszik ki, hirdelve az első felelős magyar miniszterelnök példátlan nagyságát, halhatatlanságát a magyarság szívében.

senkit a gonosszal. Mert mindenki saját kívánságától vonzva és csalogatva esik kísértésbe.” (Jak 1,12–14)

Ki-ki a maga hosszabb vagy rövidebb élettapasztalata alapján is látja, hogy gyakorta nehéz próbatételekkel találja magát szemben. E próbatételek által Isten szeretettel kíván nevelni minket. Ehhez kapcsolódóan olvassuk Jakab apostol gondolatát: „Teljes örömmel tartsátok, testvéreim, amikor különféle kísértésekbe estek, tudván, hogy hitetek próbája állhatatosságot eredményez.” (Jak 1,2–3)

Isten a mi erősségünk a kísértések idején, Tőle kérünk erőt ahhoz, hogy a kísértések közepette el ne essünk. Üdvös dolog

a kísértések alkalmával Isten kétségektől is megszabadító szeretetében reménykedni. A kísértések idején valósággal harcolunk, tusakodunk önmagunkkal, de hinnünk kell abban, hogy maga Isten segít bennünket ebben a harcban, és legjobb gyermeke, a názáreti Jézus példaadására gondolva lelki fegyverekkel győzni tudunk.

„Mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.”

Imánk záradéka vallástétel: minden Isten kezében van. Övé az ország, övé az uralom. Övé a teremtett világ, Ő a tulajdonos. Mindent Tőle kaptunk, az Ő országának vagyunk polgárai. A mindenkori istentisztelet valójában Isten uralmának

hirdetése, annak megvallása, hogy Isten országa itt formálódik közöttünk, folyamatosan épül, és Isten akarata szerint meg is valósul. Az „Ámen” zárszó azt jelenti, hogy ez valóban és bizonyosan így lesz.

Legyen Jézus tanítása szerint a mindennapi Miatyánk minta, valahányszor imádkozunk. Használjuk jól a Miatyánkot istentiszteleteinken és egyéni imádságainkban! Ne hadarjunk, ne mondjuk gépiesen, felületesen! Hiszen annyi kincs, annyi mélység van benne! Egy emberi életet át imádkozhatjuk a Miatyánkot.

Adjon Isten jó étvágyat a mindennapi lelki kenyérhez!

Pálffy Tamás Szabolcs

Molnár István, a székelykeresztúri múzeumalapító tanár elmúlt évszázadunkból közel kilenc évtizedet (1910–1997) élt meg, és a kisváros nagyműltű középiskoláiban – az unitárius gimnáziumban, az állami tanítóképzőben – előtte járó tudós tanárok nyomdokain járt. A székelykeresztúri Orbán Balázs Főgimnázium keblén született Keresztúri Tájmuzeum 1946 októberében nyílt meg. Januári lapszámunkban tettük közzé Molnár István portréjának első részét Fodor S. Sándor tollából. Íme alább a folytatás.

Molnár István emlékezete – halálának 10. évfordulóján (II.)

Az ötvenes években járunk. A Molnár István alapította iskolai múzeum kinötte a gimnázium nyújtotta élelteret, és a helyi Népi Athenaeum támogatásával a mai, főtéri helyiségbe költözött. Itt az 1951-től önálló állami költségvetést is felhasználó intézményt Molnár 1955-től nyugdíjazásáig, 1977-ig igazgatta, miközben szinte hétről hétre – mint egykor, a kezdeti gyűjtések idején – tovább fejlesztette. Ehhez továbbra is hozzájárult az önkéntes támogatás a helyi értelmiség, az iparosok és földművesek részéről.

A negyedszázadát 1971-ben jubiláló, széles körben ismert és értékelt tájmuzeum néprajzi-népművészeti, természetrajzi és régészeti-történeti állományai megközelítették a 28 000 tárgyat.

A székelykeresztúri múzeum hírnevét állandóan növelte az intézmény kutató-alkotó műhely jellege és szerepe. A sepsiszentgyörgyi múzeummal közösen végzett régészeti ásatásokat Benkő Elek „középkoros” képzettségű régész értékelte: „... Molnár István kezdeti terepbejárásait és kisebb mentőásatásait a Székely Zoltán sepsiszentgyörgyi régész-igazgatóval folytatott közös, nagyobb mérvű ásatások követték, egészen 1977-ig, Molnár István nyugalomba vonulásáig. Egy-egy jelentősebb lelőhely felfedezése általában rövid időn belül kisebb-nagyobb ásatást eredményezett. Az ásató páros arra törekedett, hogy valamennyi régészeti korszakból (a széles spektrumból csak a felelt és késő középkor maradt ki) értékelhető (és kiállítható) leleteket gyűjtsenek.”

A múzeum és a maga hírnevét Molnár elsősorban néprajzi kutatásaival és közléseivel juttatta a szakma magas szintű elismeréséig és értékeléséig. E tevékenységét utóda, a tájmuzeum jelenlegi igazgatója, Fülöp Lajos összegezte. „A hagyományos foglalkozások eszközei, festett és faragott bútorok, népi ipari szerkezetek, a kismesterségek szerszámkészlete, textília, porszaruk és népi kerámia a tervszerű munka eredményeként váltak tudományos gyűjteménnyé. A kutatóterület határait kiterjesztette az egykori Udvarhelyszék távoli falvaira, ahonnan egyedülálló népi ipari szerkezeteket gyűjtött be, amelyek az erre a

célra épített csarnokba kerültek, s a szabadtéri részleggel együtt (1853-ban épült kecseti ház, gazdasági épületek, székelykapuk) a múzeum legértékesebb látványosságai közé tartoznak.

A gyűjtőmunka, a szakszerű raktározás és nyilvántartás tovább tágitották a tudományos munkáldokás kereteit. Már a negyvenes évek végétől folyamatosan közölt a hazai és a magyarországi szakkiadványokban, s a kötetnyi néprajzi dolgozat, módszertani jegyzet és művelődéstörténeti cikk érdeklődésének változatosságáról tanuskodik. Tárgyukat tekintve a következő területeket ölelik fel: gyűjtögetés, hagyományos földművelés és állattartás, szerszámkészítés, népi vadfogás, kismesterségek (szitaszövés), népi gyógyászat, népszokások stb.”

Molnár István a múzeum fennállásának 25. évfordulójára (1971) szervezett tudományos ülésszak anyagából emlékkönyvet szerkesztett, s időközben néhány tanulmánya is önálló köteté érett. Két gyakorlati célt is szolgáló albumáról van szó. Az első 1971-ben jelent meg a *Sóvidéki keresztzemesek*, a második pedig 1975-ben *Csontkarcolatok, porszaruk rajzai* címmel.

Több mint hetven közleménye közül némelyik hely- és egyháztörténettel foglalkozik. Az előbbieket sorában Keresztúr-fűszék falu- és város történetével kapcsolatosan közölt értékes adalékokat. Ezekben a források szakszerű értelmezése kapcsán az olvasó képzetletét mesterien kormányozta a letűnt századokba: „Most pedig néhány percre képzeljük magunkat a régi városkocma melletti zsindeyes, boronafalú, tornácos, kicsi ablakú városházának nagyházába. Az ablak melletti asztalnál ülésezik a város nemes törvényes széke. Az asztal végén notárius uram nagy gonddal faragja lúdtollait, hiszen 1772. szeptember 30-án, az elmúlt fél év alatti kihágások feleltetési napján igen sok eset kerül tárgyalásra. Előttük szorong a tanúk serege. A lúdtollak meghegyezése után notárius uram felüti a vastag lapú protokollumot, s illő torokköszörülés után a megidézett tanúk előtt felolvassa a szokásos öt pontból álló kérdőformulát.”

folytatás a 8. oldalon

Fodor S. Sándor

Molnár István emlékezete

folytatás a 7. oldalról

Székelykeresztúr az elismerés, a köszönet és a tisztelet jeléül a tudós öregurat 1995-ben első díszpolgárává avatta. Molnár István felekezeténél, az Unitárius Egyháznál előjárói tisztséget is viselt: a székelykeresztúr-székelyudvarhelyi, majd a székelykeresztúri egyházkör felügyelő gondnoka volt. A *Keresztény Magvetőben* helytörténeti adalékokat közölt egyházköre eklézsiáinak történetéből. Lektorálta *A székelykeresztúri Orbán Balázs – volt unitárius – gimnázium 200 éves történetét* (1993).

Dr. Molnár Istvánt a néprajzkutatásban szerzett érdemeiért 1990 májusában a Magyar Néprajzi Társaság tiszteletbeli tagjá-

nak választotta. Tagja volt a Magyar Filológiai Társaságnak, az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek és a Kriza János Néprajzi Társaságnak. Életének 87. évében, 1997. január 10-én halt meg. Székelykeresztúron a ma már nevét viselő múzeumból a timafalvi – a helyi „Házsongárdi” – temetőben helyezték örök nyugalomra. Halálakor a csíkszeredai költőt Pista bácsi jósága és lovagalakos kályhacsempéi ihlették versre:

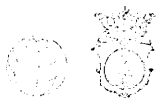
„ásatag csempék tikkadt mezején
dúl vitézi torna szép holdas estén
a Keresztúrfiszékről csak úgy átballag
az öröklétbe egy ünnepelt lovag.”

(Kristó Tibor: A jóság lovagja)

Jubiláltunk

- 1998 „A lélek is segítségére van a mi erőtlenségünknek”
(olvasmány: Róm 8,13–27)
- 1999 „És ő velök lakozik, és azok az ő népei lesznek,
és maga az Isten lesz velök, az ő Istenök”
(olvasmány: Jel 21,1–7)
- 2000 „Áldott legyen az Isten, és a mi Urunknak,
Jézus Krisztusnak Atyja, a ki megáldott minket”
(olvasmány: Ef 1,3–14)
- 2001 „Én vagyok az út, az igazság és az élet”
(olvasmány: Jn 14,1–6)
- 2002 „Mert nálad van az életnek forrása”
(olvasmány: Zsolt 36,6–10)
- 2003 „Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van” (2Kor 4,7)
- 2004 „Békességet hagyok néktek” (Jn 14,27)
- 2005 „Krisztus az egyház egyetlen fundamentuma”
(olvasmány: 1Kor 3,1–23)/
- 2006 „Mert ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én ne-
vemben, ott vagyok közöttük” (Mt 18,20)
- 2007 „A süketeket is hallóvá teszi, a némákat is beszélőkke”
(Márk 7,37)

2007: a 10. Segesvári Ökumenikus Imahét éve. A kezdő istentiszteletre az evangélikus kolostortemplomban január 22-én délután került sor, hat történelmi felekezet egyházfői szolgáltak. És ahogy az évi bibliai üzenet is mondja, még a süketek is hallották és a némák is erről beszéltek városzerte. És az emberek nemcsak hallottak és beszéltek, hanem jöttek is. Volt, aki merő kíváncsiságból, volt aki megszokásból, volt aki igaz szívvel és lélekkel, volt, aki a gyógyulás reményével foglalt helyet a templompadokban. Hallani! Látni! Beszélni! – ezeket a szavakat ismételve ültem be magam is – most már 55. alkalommal – a nekünk, papnéknak fenntartott helyen. Alig vártam a bevonulás pillanatát. A templomban feszült csend. Mindenki várt. Aztán megszólalt a kezdő orgonajáték. És az ajtóban megjelent Hans Bruno Fröhlich helybeli szász- evangélikus esperes, és ökumenikus imahetek fő szervezője, a délután házigazdája. Aztán jöttek a történelmi egyházak helybeli lelkészei és a kísérők, az ortodox és református egyház főpásztorainak küldöttei, Csalóka Zoltán, a Küküllői Református Egyházmegye esperese, Ovidiu Dan, a segesvári Ortodox Esperesség előjárója. Legvégül pedig jöttek a négy vallásfelekezet főméltóságai: Lucian Mureșan érsek, a görög katolikus egyház metropolitája Balázsfalváról, dr. Jakubini György érsek, a gyulafehérvári római katolikus főegyházmegye előjárója, dr. Szabó Árpád, az Erdélyi Unitárius Egyház püspöke Kolozsvárról és Ddr. Chris-

A Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán február 2–3-án rendezték meg a teológiai hallgatók lelki elmélyülését célzó csendesnapokat. Az első napon Czire Szabolcs teológiai tanár tartott áhítatot és bibliamagyarázatot, majd Szász Ferenc brassó-újvárosi lelkész adott elő *Az alkohol, mint kísértés és veszélyforrás a lelkészi szolgálatban* címmel. Délután az unitárius hallgatók a református kar előadásán vettek részt, Eörsi Anikó sárospataki teológiai tanár *A lelkigondozó lelki válságai* címmel tartott előadást. A napot Solymosi Alpár firtosváraljai gyakorló segédlelkész áhítata és bibliamagyarázata zárta. Másnap a reggeli áhítatot és bibliamagyarázatot Szász Ferenc lelkész tartotta, majd Solymosi Alpár gyakorló segédlelkész előadása következett *A fiatal lelkész beilleszkedése a gyülekezet életébe* címmel.

Az Egyházi Képviselő Tanács február 9-én rendkívüli ülést tartott Kolozsváron. Napirenden az éves ülésezési terv és eseménynaptár megállapítása, a kiadói terv véglegesítése, az angliai teológiai ösztöndíj odaitélése, valamint az egyházi

központi költségvetés elfogadása szerepelt. A tanács ugyanakkor elfogadta a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium kérését a Berde Mózes Unitárius Gimnázium név felvételéről.

Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke romániai hivatalos látogatása során február 13-án Kolozsváron fogadta a romániai magyar történelmi egyházak előjáróit, köztük dr. Szabó Árpád unitárius püspököt is.

2007. január 27-én, 81 éves korában elhunyt Szász Balázs, a **dicsőszentmártoni egyházközség volt énekezője. 1982-től 2001 augusztusáig – közel 20 éven át – töltötte be az énekezői tisztséget. Temetése január 29-én volt a családi háztól. A temetési szertartást Nagy Endre esperes végezte, majd Fazakas Endre nyugalmazott esperes búcsúzott a volt szolgatárstól. Földi maradványait a dicsőszentmártoni unitárius temetőben helyezték örök nyugalomra. A sírnál a küküllődombói egyházközség gondnoka mondott búcsúbeszédet. Emléke legyen áldott!**

toph Klein, az Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház püspöke Nagyszebenből.

A németül, románul és magyarul elhangzott köszöntés után az *Itt van Isten köztünk* kezdetű egyházi ének következett, majd az előfóhász. A szolgálatot a helybéli esperes-lelkész végezte. A Bibliából szintén három nyelven hangzott fel a kiválasztott részlet – akárcsak a gyülekezeti kórus énekszámai. A délután fénypontja az egyházfők szolgálata volt. Büszke és boldog voltam:

Balról jobbra: dr. Szabó Árpád unitárius püspök, dr. Jakubinyi György gyulafehérvári érsek (r. kat.), Lucian Mureșan balázsfalvi érsek-metropolita (g. kat.) és dr. Christoph Klein ágostai hitvallású evangélikus püspök (Nagyszeben)

nézzétek unitáriusok, itt van a mi főpásztorunk is! Nézzétek, görögkeletiek, római és görög katolikusok, szász-evangélikusok és reformátusok, hogy itt van az unitáriusok püspöke is! Nézzétek, itt vagyunk mi is! Kimondhatatlanul sokat jelentett ez nekünk itt, Segesváron, hogy eljött a főpásztorunk. A prédikációk után *Az Egyháznak csak Jézus* kezdetű záróének következett, majd ima, Miatyánk és áldás. Orgonajáték kíséretében vonultunk ki a templomból. Körülbelül kétszázan, lélekben megerősödött hívők fogtunk kezét a huszonhárom jelen levő egyházi méltósággal. A szeretetvendégség a Szarvas-házban volt.

Az ökumenikus imahét további napjai a már megbeszéltek program szerint zajlottak. Kedden a görög katolikus templomban Biró István református lelkész végezte a szolgálatot, szerdán az ortodox templomban római katolikus részről Tófalvi Géza plébános-pap szolgált. Csütörtökön a református temp-

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora

Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor. Szerkeszti: Solymosi Zsolt. március 28.

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió, alkalmyszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor. Szerkeszti: Solymosi Zsolt. február 18., március 1.

Tavaszi virágcsokor

unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Kolozsvári Rádió, szombaton reggel 9.15–9.30 között. Szerkesztik: Kovács Mária, Rác Norbert. február 17., március 3., 17.

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi *Prima Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a www.prima-radio.ro címen. Szerkesztik: Csáki Levente, Gál Zoltán és Szabó Előd. minden vasárnap reggel 8.30-kor.

lomban Cosmin Boian ortodox pap prédikált, majd pénteken a mi templomunkban Helga Rudolf szász-evangélikus lelkész nő mondott egyházi beszédet. Az imahetet a római katolikus templomban Benedek Jakab unitárius lelkész prédikációja zárta.

Említésre méltó, hogy Segesvár polgármestere, Dorin Daneșan mindvégig részt vett ezeken az istentiszteleteken, és mindig volt hozzánk néhány biztató szava. Ím, egy csendes kisváros, mint Segesvár, ahol ha megkérdezed az embereket hogy, „jöhet-e Segesvárról valami jó?” – az emberek büszkén és hittel telve bátran válaszolhatnak: igen, Isten megmutatta, hogy fakadhat igaz, őszinte ökuménia!

Benedek Enikő

olvasztató

Müller Péter: Boldogság

„Elsősorban és mindenekelőtt boldogok akarunk lenni” – fogalmazza meg Müller Péter *Boldogság* című könyvében. „Ahány ember, annyiféle boldogság. Ha meg akarod ismerni az embert – írja továbbá a szerző –, ne azt nézd, mit mond, mit szeretne, mi után sóvárog, hanem mi az a konkrét lépés, amit megtesz, mert ez mindig az az irány, ahol boldogságát sejtí.”

A boldogságvágy vezeti tehát minden ember életét. És mindenkinek van is valamilyen boldogságélménye, amelyet lelkében őriz és kivételes „pillanatnak” tart.

Müller nagy kalandra hívja az olvasót, felfedezőútra, hogy együtt keressük, kutasuk és találjuk meg a Boldogságot. Két iránytűt kell magunkkal vinnünk: az „érzést” és az „értelmet”. Ő előremegy, hangosan gondolkodik és érez, „hogy a sötétben ne veszítsük el egymás kezét.”

De, miért mennénk vele, miért biznánk útmutatásában a boldogság keresésekor? – kérdezheti az olvasó. „Én már tudom, mi nekem a boldogság. Tudom, mit kell tennem, hogy boldog legyek. Tudom, mikor voltam a legboldogabb” – gondolhatják sokan.

Müller Péter hiteles ember. Megjárta a halált, és visszatért, hogy az ajándékba kapott második életlehetőségével megtanuljon élni és boldognak lenni. Azt írja Müller: „az az élmény, hogy *nincs halál!*... hogy tényleg igaz, amit a könyvekben olvastam, hogy nincs halál, és nem kell félni már... valami lebegő, felszabadult érzéssel töltött el.” Egy író, aki színműveket – életről, halálról és halhatatlanságról szóló drámákat – írt, az utóbbi években pedig könyveket az önmegismerésről, a sorsról, a Lélek világáról, Istenről, Jézusról.

A könyv első oldalán mottóként Jézus boldogságmondásait idézi, s ez az „arany-szál”, amely összetartja a könyvet. Újra és

folytatás a 10. oldalon

Moldován Szeredai Noémi

Müller Péter: Boldogság

folytatás a 9. oldalról

újra visszatér Jézushoz, új fénybe állítva egy-egy kijelentését.

A könyv különös szellemi kalandot kínál. Az együttgondolkodás és a közös rátaalálások élményét. A felfedezőút a hétköznapi örömeiből indul. Ha a boldogságra gondol az ember, akkor felhőtlen élményeit kezdi először mesélni, de amikor valaki továbbkérdez, mi is volt élete csúcsmélysége, csak akkor derül ki, hogy nem is olyan „egyszerű” és idilli boldogságot nevez meg. Édesanyák rendszerint gyermekük születését tartják ilyen pillanatoknak. Amikor a legnagyobb kín és fájdalom után hirtelen ott tartják kezükben az új életet, minden fájdalom elmúlik, csak a lebegésszerű boldogság marad. Az ilyen és hasonló élménnyel az ember eljut a megtisztulás, a katarzis állapotához: az ünnepi boldogsághoz.

Az embert mozgató Öserő „nem a Hatalomra, hanem a Boldogságra való törekvés” – mondja Müller. A *boldogság akarása* című fejezetben arról ír, mit tesz az ember annak érdekében, hogy boldog legyen. Csak akkor érhetjük el az önfelelt boldogságot, ha kilépünk énként pánccélzatából. Mindenki arra tart, amerre boldogságát sejt.

„Csak úgy lehetsz boldog, ha sorsodat éled” – vezeti tovább az életösvényen az olvasót Müller. De a sorsot csak úgy lehet élni, ha az élet útján nem csak *hátra és előre* néz az ember, hanem *fölfelé* is. Ha a lélek centrumából, a szívre hallgatva, húz egy merőleges vonalat, és soha nem felejt el, hol van az igazi haza, honnan jött és hova megy. Egyre feljebb vezeti az olvasót ez a lelki utazás, és ugyanakkor beljebb is, a lélek mélye, tiszta tükrre felé, Isten és igazi isteni énként felé. Ahogy Isten egyszerre kint és bent is van a lelkünk mélyén, úgy a boldogságot is csak akkor találjuk meg, ha először bent fedezzük fel, majd kint, életünkben.

Müller a boldogságról írt könyvet, mégis sokat beszél a szenvedésről és halálról. Ez korántsem paradoxon, hiszen a szenvedéstől és a haláltól való félelem beárnyékolja létünk egészét. Legtöbbször attól félünk, hogy boldogságainkat elveszítjük a szenvedés és halál által.

S mit mond erre Müller? „A halál a legnagyobb ünnep, amikor nem a semmibe vész, hanem hazatér a lélek”. Ennek a kijelentésnek a magyarázata is lehet e könyv, amelyet mindenkinek ajánlok, aki nem feltétlenül könnyű, kedves olvasmányra, de olvasatát, őszinte, szembe-nézésre készítő kalandra vágyik.

– Mester, mi az a boldogság?

– A harcban született nyugalom.

– Ez mit jelent?

– Azt, hogy először van a harc... s utána a szavakkal leírhatatlan, minden emberi örömnél gyönyörűsegebb beteljesedés. Az első szó, amit Jézus kimond, amikor tanítani kezdi az embereket: a boldogság. Ez életünk főszava. Mindennél mélyebb vágyunk, hogy boldogok akarunk lenni – mégis boldogtalanok vagyunk manapság.

„Boldogság az, ami életem minden percéből hiányzik!” – ezzel a mondattal indul el felfedező útjára Müller Péter.

„Keressük együtt az elveszett boldogságot” – mondja olvasójának. „Én előremegyek, s igyekszem hangosan érezni és gondolkodni, hogy a sötétben ne veszítsük el egymás kezét.” Könyve különös szellemi kalandot kínál: az együtt gondolkodás és a közös rátaalálások élményét. A felfedező út a hétköznapi örömeiből indul. Szó van benne az önfeleltségről, a beteljesülésről, az élet céljáról, a szenvedések értelméről, az újjászületésről, s ahogy a boldogság szó mélyebb értelmet kap: a Teremtés titkairól és Istenről is. Az író ebben a könyvében tárja először olvasói elé világképét, amelyet a sok évtizedes keresés, a magas szellemvilág inspirációja, a sivatag homokjába elrejtett – s csak néhány évtizede fölbukkant – öskeresztény írások megérleltek benne. Ez a boldog ember világképe.

(forrás: www.betufutar.hu)

nők világa

Keresztúron jártunk

Székykeresztúron a tél (végre) „kimutatta foga fehérjét”. A paplakon mégis az istenhozott, a vendégvadás és az újra-látás öröme, melege fogadott február 3-án.

Az UNOSZ ez évi első kihelyezett közgyűlését Asztalos Klára elnök asszony évi tevékenységi beszámolója indította, ezt követte a pénzügyi beszámoló. Fontos fejlemény – mondta Asztalos Klára –, hogy a személyi jövedelemadó 2%-át egyre többen irányítják az UNOSZ számlájára. Köszönjük, és reméljük, hogy ez a bevételi forrásunk a jövőben is gyarapodni fog.

Amint az *Unitárius Közlöny* hasábjain is több ízben szó volt róla, a dévai imaház egyik szobájának kézimunkával történő díszítése a nőszövetség feladata. Ennek megszervezésében segíthet a Zsakó Erzsébet által elkészített útmutató, amelyet találkozónkon a körű nőszövetségek elnökei vettek át. Határidős feladat áll előttünk: június 30-áig a szoba kézimunka-díszítésének készen kell állnia.

A következő napirendi pont az éves rendezvények megszervezése volt. Az évi konferencia hagyományosan szeptember 1-jén lesz, ez alkalommal Torockószentgyörgyön. Az idén választásra is sor kerül. A tavalyi konferenciát záró beszédében Szabó Árpád püspök felhívta a figyelmünket a szociális munka fontosságára. Ezért az ez évi konferencia témája: az egyház szociális szerepvállalása.

Sikerült egyeztetni a körű közgyűlések helyszíneit és időpontjait is.

Pálffy Anna-Mária marosszentgyörgyi lelkész nő átadta a Keresztény Nők 2007. évi Világimanapjának liturgia-füzét, amelyet ez évben a paraguayi asszonyok állították össze. Azoktól a nőszövetségektől, ahol a világimanapot megszervezik, beszámolókat várunk – figyelemre méltó Pálffy Anna-Mária –, amelyeket Sós Noémi református lelkész nőnek, illetve Pálffy Anna-Máriának vagy Asztalos Klárának kell eljuttatni.

A találkozónk második része a „médiatalálkozó” volt. Erre Simon Virág nyárádtői református lelkész-feleséget hívták meg

a szervezők. Ő a *Néptűjság*, a marosvásárhelyi napilap újságíró-nője és a *Mária és Márta Magazin* szerkesztője. Simon Virág bemutatta nekünk a lapot, amely a Marosvásárhely körüli református nőkhöz szól, és évente négyszer jelenik meg. Öten szerkesztik – önkéntesen.

A lapban helyet kap az „igei rész”, amelyet a szerkesztő nagyon fontosnak tart: szerinte ez az, ami a *Mária és Márta*-t a többi, nőknek szóló magazintól megkülönbözteti. Más anyagcsoportjaik: a nőszövetségeket bemutató rovat, könyvajánló, híroldal, szépirodalmi rész, gyermekoldal, a családi témák sorozata – és minden számban megjelenik egy-egy imádság is.

Kérdésünkre Simon Virág elmondta, hogy a *Nők Világa* című időszaki füzetünk hiányosságaként látja a fényképek mellőzését és a rossz tördelést.

Ötletekkel gazdagon, békés, havas utakon indultunk újra otthonaik felé.

Simó Melinda

K ö s z ö n e t

Az Unitárius Nők Országos Szövetségének vezetősége
hálás köszönetet mond mindazoknak,
akik 2005. évi személyi jövedelemadójuk 2%-át
országos szervezetünk bankszámlájára irányították.
A begyűlt összeget, 508 lejt
a szervezet működési költségeire
fordítjuk.

Kérjük továbbra is, éljenek a törvény adta lehetőséggel,
és támogassák szervezetünket.

az elnökség

Újra: almási öntudat

A Sepsiszentgyörgy és Homoródalmás közti távolság 0 km – ezzel az érzéssel vehettünk részt az Almásról a szentgyörgyi egyházközségbe elszármazottak szervezésében sorra került januári szeretetvendégségen. A tanácssterem ez alkalommal is kicsinek bizonyult a több mint nyolcvan személy összesereglegésekor. A Bölönből, majd a Felsőrákosról elszármazottak sikeres szeretetvendégsége által nyitott sort most a Homoródalmásról be- vagy kiköltözötték tették felemelővé, felejtethetlenné. Még az ökumenikus tized istenszolgálatra sem vonhatta el unitáriusainkat e rendezvényünkről.

Nőszövetségünk lelkésznője, Vánca Csilla és háziasszonyaink – Demeter Irén, Fazakas Ibolya és Szabó Ilona – fáradtságot nem ismerő munkája meghozta gyümölcsét, lelket tápláló ünnepséggé keveredvén e találkozó. Ünneppé változott e találkozás Bencző Dénes ny. almási meg-

hívott lelkész beszéde, Demeter Irén négy és hat éves unokái révén, de hozzájárult ehhez a kilencvennégy éves Sándor Rebeka néni, Zsakó Erzsébet UNOSZ-alelnök, dr. Albert Éva, a sepsiszentgyörgyi nőszövetség tb. elnöknője, Szász Dénes ny. esperes-lelkész, Kovács István lelkész és családja, gondnokunk, Kató Sámuel, segédlelkésziünk Székely Mónika, az Útő család – és nem utolsósorban a sok-sok Homoródalmásról elszármazott, dr. Szabó Vilmos ny. orvos, a Sándor, Máthé és sok más család jelenléte is.

A *Teremtő nagy Isten* kezdetű énekünk eléneklése után Kovács István helybeli lelkész imája, majd köszöntése következett. Mint ahogy az emigrációban összetartanak az emberek, így tartoznak össze a homoródalmásiak is, itt Sepsiszentgyörgyön. Mert a homoródalmásiak egy fejjelel nagyobbak – idézte Bencző Dénest –, kiemelve, hogy e mondás elsősorban a fe-

lelősségtudat ébresztésére utal. A szájam szélesedik – kezdte kissé érzékenyülten a korát meghazudtoló nyugalmazott tiszteletes a köszöntését. Ha valahányszor boldogok voltunk, azt gyermekkorunkban Almáson érezhettük – folytatta. Nagy hely, nagy múlt: Almást az 1332–1333. évi pápai tized jegyezte fel a nagyobb adót fizető Udvarhely és Parajd után.

Nem sok híja volt, hogy Almás jelentős várossá fejlődjék az újkor hajnalán. Hiszen csak az 1696-os almási zsinat döntése nyomán épült Keresztúron – nem pedig Almáson – az unitárius Gimnázium. Bencző elszoruló torokkal emlegette: mennyivel jobb lett volna az almásiaknak, ha oda épülhetett volna az iskola!

Bencző Gizella felidézte az 1940-ben egy püspöki fogadáson (hét évesen) a mintegy akkori 400 unitárius gyermek nevében elmondott köszöntését.

A találkozóznak még egy érdekes mozzanata volt: Máthé Sámuelné Józsa Anna áruba bocsátotta a férje által készített festményt, felajánlva az összeget nőszövetségünk megsegítésére.

F. M. M.

Visszatekintő

Idén februárban van tíz éve annak, hogy az UNOSZ törvényesen bejegyzett civil („nemkormányzati”) szervezetként működik az Egyház keretén belül. Tíz év elegendő távlat az akkori elhatározás sikerének megítélésére és az eltelt időszak tapasztalatainak összefoglalására. Erről kérdezte Asztalos Klára jelenlegi elnök Zsakó Erzsébetet, az akkori elnököt.

A. K.: Az országos szövetség, az UNOSZ 1992 szeptemberében alakult meg Kolozsváron, megválasztotta vezetőségét, és azóta minden szeptemberben évi közgyűlést tart. Mi vezetett ahhoz, hogy az akkori vezetőség elhatározta a szervezet hivatalos bejegyzését?

Zs. E.: Amikor az Egyházi Képviselő Tanács 1990-ben elhatározta régi egyháztársadalmi szervezeteinek újraindítását, úgy éreztük – az eltelt 42 év keserves tapasztalatai alapján –, hogy fontos a törvényes háttér biztosítása, a nyílt kiállítás és fellépés. Így került sor régi alapszabályzatunk átdolgozására, korszerűsítésére és a minisztériumi jóváhagyás után a szervezet bejegyzésére.

A. K.: Visszatekintve az eltelt tíz évre, és mérlegelve a szervezet tevékenységét, miben jelentett előnyt a hivatalosan bejegyzett státusz? Megvalósultak-e a hozzá fűzött elvárások?

Zs. E.: Céljaink megvalósításához anyagi alapokat is kellett teremteni, s ehhez legbiztosabbnak a saját gazdasági tevékenység beindítását láttuk, hiszen a régi szervezetet támogató módos polgári társadalom már nem létezik, hogy adományaival

folytatás a 12. oldalon

Visszatekintés

folytatás a 11. oldalról

segíthessen. Ezt az anyagi bázist pedig csak egy hivatalosan bejegyzett, jogi személyiséggel rendelkező szervezet hozhatta létre.

A. K.: Bizonyára voltak elképzelések, lehetőségek, amelyek nem válhattak valóra az eltelt időszakban – előre nem látható okokból. Mit említenél ezek között?

Zs. E.: Elsősorban épp az önálló gazdasági tevékenység megszervezését említhetem. Sikertelenségünk oka naivitásunk és hozzá-nem-értésünk volt. Mi karitatív beállítottságúak voltunk és vagyunk, az önkéntességre alapoztunk, de az üzleti életben „dzsungel-törvények” uralkodnak. Akik erre tehetséget éreztek, azok a maguk hasznára igyekeztek boldogulni. Üzletünk nem hozott annyi hasznot, hogy bár egy alkalmazottat tudjunk fizetni, ehhez akkora forgalom kellett volna, amelyhez nem tudtunk megfelelő árumennyiséget előállítani. Így cégünket kénytelenek voltunk eladni.

A. K.: Tudom, rendszeresen részt vettél az Erdélyi Magyar Civil Szervezetekért Alapítvány által évente megrendezett Civil

Forumokon, megismerhettél sok más civil szervezetet. Hogyan látod, hol van jelenleg az UNOSZ-nak a helye az erdélyi magyar civil szervezetek között?

Zs. E.: Nehéz a kérdés, mert a szervezetek céljai, feladatvállalásai, munkamódszerei nagyon széles palettán vehetők számba, a tudomány vagy művészet egy-egy szeltekéjének mű-

velése mellett ott vannak a kisebb csoportok – például sérültek, betegek – létét, beilleszkedését megkönnyítő szervezetek, illetve az egy-egy közösség, kistérség fejlesztését vagy hagyományainak ápolását célul tűző szervezetek. Vannak profi módon szervezettek, egy jól körülhatárolt objektum megvalósítására koncentrálok, sikeres pályázók... és vannak egy-egy témakörben, „hobby-szinten” egyesültek, önkéntesen dolgozók. Mi a céljainkat úgy fogalmazzuk meg, hogy minden kisközösségünk tudjon belőle válogatni konkrét célt, ami aktuális az illető helységben. Mi csak az önkéntességre építettünk.

A. K.: Szerinted melyek azok a tényezők, amelyek meghatározzák korlátainkat, tevékenységünk határait, és látsz-e lehetőséget ezeken túllépni?

Zs. E.: A Nőszövetség e formájában sokak szerint elavult, nincs már aktualitása. Mások szerint nagy segítség a magukra maradt öreg, beteg testvéreinkkel való törődés megszervezésében. Nagyon szükségesnek látom, hogy szembenézzünk ezekkel a kihívásokkal, és ha kell, fogalmazzuk újra feladatainkat. De ez már nem a mi nemzedékünk dolga, ezt az ifjabbaknak kell megtenniük, akik már megismerhették az ODFIE keretében az egyleti élet szépségét, és új utakat tudnak találni, hogy a mai fiatalokat a Nőszövetség mellé állítsák – mert a család és a munkahely mellett mindig szükség van még más közösségekre is.

A. K.: Mit tartasz az UNOSZ legfontosabb megvalósításának? Egykor kitűzött céljai közül melyikhez jutott a legközelebb?

Zs. E.: Közösséget tudott kiépíteni. Eredményei közül négy dolgot emelnék ki: először a lókodi öregotthon rendszeres támogatását, másodsor a köri közgyűlések és találkozók megszervezését, harmadszor az évi közgyűlések és konferenciák tartását, végül – negyedikként – a *Nők Világa* kiadását.

A. K.: Ebben az évben tisztújítás lesz az UNOSZ vezetőségében. Mit kellene tenni, hogy az új vezetőség jobban együttműködjék a jövőben?

Zs. E.: Meg kellene értetni a választott tagokkal, hogy a beljük helyezett bizalmat szervezett munkával kell honorálniuk; egy szervezet vezetői csak akkor eredményesek, ha ismerik feladataikat s a szerzett jogaikért cserében kötelezettségeket kell teljesíteniük. Nagyon fontos volna a vezetőség fiatalítása, mert jelenleg kiöregedőben vagyunk – főleg Kolozsváron, ahol nem sikerült a „középnemzedéket” bevonnai a munkába. Az új vezetőségnek pedig szembe kell néznie azzal a feladattal, hogy megtalálja a Nőszövetség helyét az állandóan változó világban és a további fejlődés útját. Ehhez jó volna egy vezetőképző tanfolyamot tartani a választások után.

Hagyományörzés Küküllődombón

„A farsangi napokban legyünk mi is vígabbak!”

Ne csak azon siránkozunk, milyen szépek voltak a régmúlt idők farsangjai, hanem tegyünk is azért, hogy ez a szép hagyomány tovább éljen! Mi magunk szervezzünk olyan tevékenységeket, amelyek éltetik ezt a népszokást, vonjuk be az idős asszonytársainkat, akik „a régi szép időkben” aktív résztvevői voltak ezeknek a vidám multságoknak, mesélik el, milyen volt, hogy zajlott le. – Így beszélgettünk az év eleji számadó nőszövetségi teadélutánunkon. De nem is maradtunk meg csak a beszélgetésnél. Rövid műsort

állítottunk össze, amely tréfás jeleneteket, szórakoztató irodalmi alkotásokat és természetesen farsangi énekeket, víg rigmusokat tartalmaz.

Miután elkészültünk a műsorral, hogy ne csak magunkban szórakozzunk, meghívtuk farsangi összejevetelünkre *szomszédasszonyainkat*, a dicsőszentmártoni nőszövetséget. Úgyis „adósok” voltunk nekik múlt évi vendéglátogatásunkért.

Lelkesen készülődtünk, amint az farsang idején szokás, sok finom sütemény készült, nem maradt el a farsangi kürtös-

kalács sem. Az áhítat, amelyet a helybéli lelkész, Péterfi Sándor tartott, és a közösen elénekelt egyházi énekek erősítették bennünk az együvé tartozás érzését, meg erősítették hitünkben.

A vendégeket Nagy Mária titkár és Péterfi Erika elnök köszöntötte. A köszöntéseket Nagy Rozália, a dicsőszentmártoni nőszövetség elnöke fogadta. A beszédek után bemutattuk az előkészített műsort.

Az összejevetel sikeres volt, igazi farsangi hangulatot teremtettük a küküllődombói tanácsteremben. Illesse elismerés asszonytársaimat a program sikeres lebonyolításáért. Erőt, egészséget kívánunk nekik!

Péterfi Erika

„Február – ide már!”

Nemhiába adtuk ezt a címet a műsorunknak, amellyel a fiatfalvi nőszövetség tagjait szerettük volna „aktivizálni”. Amikor ugyanis elindultunk, csak sejtettük, hogy február „ide már”, de arra nem számítottunk, hogy késni fogunk a nehéz, síkos útviszonyok miatt. Délelőtt még tavasz volt, de amikor a déli harangszó megkondult, az első hópelyhek már szállingóztak. Fiatfalván huszonöt főnyi izgatott, türelmetlen hölgykoszorú várt ránk. Mi is három, ők is három férfival „dicsekedhettünk”. Volt papjuk, kántoruk, gondnokuk. Tőlünk a három autózvezető, akik közül kettő keblitanácsos, a harmadik pedig a lelkész. A gyülekezeti teremben ismerős arcok és jó meleg fogadott. A tiszteletes asszonnyal, Mártával hirtelen véglegesítettük a „napirendi pontokat”. Elsőnek Bartha Alpár helybéli lelkész köszöntött, majd a segesvári lelkész, Benedek Jakab áhítata után egyházi éneket énekeltük. „Magunkra maradvá” most már mi, nők bensőségebben is üdvözölhettük egymást. Műsorunkat a helybéli asszonyok hasonlóval viszonzták. Márta kívánsága percek alatt teljesült: mindenki óriási kíváncsisággal bontogatta ki az összehajtogatott és megszagattott papirocskákat: „Jé, még véletlenül sincs két egyforma közöttük” – ámuldoztak az asszonyok. Aztán nem győztük hallgatni a szebbnél szebb vallomásokat. Hogyan is indultunk erre a találkozóra? Milyen érzések hatották át? Fergeteges jókedv és felszabadultság uralta el asszonyainkat, akik apró kedvességekkel lepték meg a vendégfogadókat – ajándécsomagokkal, tulipánnal –, külön kiemelve a Juliannákat. Mi is kaptunk aztán cserébe egy gyönyörűen megterített asztalt, amit nem is sajnáltunk „megostromolni”. Volt farsangi fánk, csöröge, főtt kukorica, szendvics, forralt bor és egy hatalmas puncstorta, a tetején piros virággal. A végkifejlet elképzelhető. Na de nemcsak rengeteg mosatlan edényt, hanem rengeteg ruhát és tombolatárgyat is hagytunk magunk után.

Csak másnap reggel vettem észre, hogy a gyönyörű liliomcsokrot, amelyet ajándékba kaptunk, ott felejtettük. De Isten, úgy látszik, mégis nekünk szánta, mert estére fiatal zarándokok jóvoltából már a segesvári diplom úrasztalát díszítette.

B. E.

Megszületett a bencédi unitárius nőszövetség

Sokak számára talán ismeretlen, semmitmondó ez a településnév: Bencéd. Nekünk, itt élőknek azonban természetesen nagyon sokat jelent. Piciny, 130 lelket számláló falu Bencéd a Nyikó mentén, a Szalom-patak partján. A bencédi unitárius egyházközség 2006 szeptemberétől működik önálló egyházközségként, addig a székelyszentmihályi unitárius egyházközség társgyülekezete volt. Sok-sok vita, végül szilárd és jól megfontolt elhatározás után összefogva közösen sikerült „világra segítenünk”. Isten áldását kérjük mindazokra, akik mellénk álltak az önállósodásban, és akik adományaikkal, munkájukkal hozzájárultak a lelkészi lakás felújításához!

Külön is köszöntet mondunk dr. Szabó Árpád püspöknek, aki támogatta elhatározásunkat, és hogy Makkai-Ilkei Ildikó segédlelkészt helyezte a gyülekezet élére. A lelkészünk nagyon aktív, megtalálja a hangot a gyülekezet tagjaival, segítőkész öreggel, fiatalal. Neki köszönhető, hogy megalakult a Bencédi unitárius nőszövetség, és a bencédi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet is.

Nőszövetségi találkozóinkat csütörtökönként 17 órától tartjuk. Bibliamagyarázattal kezdjük ezeket az esteket, majd verseket olvasunk, beszélgetünk, énekelünk, teázunk-tésztázunk. Megválasztottuk tisztségviselőinket: Mózes Irén elnököt, Pap Enikő pénztárost, Pap-Bencédi Rozália jegyzőt.

Meghívtunk volt László Laura székelykeresztúri pszichológus-tanárnő, aki a női szerepekről tartott előadást. Erre az este harmincöt nő gyűlt össze, és nagyon jó hangulatban, hosszasan együtt voltunk.

Tervezzük a templomi énekeskönyvek és az egyházközségi naplók beborítását, illetve azoknak kivarrását.

Már hagyománynak számítható, hogy minden év február harmadik szombatján kosaras bált szervezünk – idén négy rövid vígjátékot mutattunk be.

Nagy öröm számunkra az is, hogy a lelkészünk *A bencédi unitárius egyházközség története* címmel írja vizsgadolgozatát. Isten áldását kérjük a lelkésznek és férje életére, hogy tudják elérni kitűzött céljaikat.

Mózes Irén

ifjúsági oldal

Budapesti kiszállás

– Honnan jönnek? – kérdezték a határnál visszafelé jövet.

– A fővárosból – mondta Szabó Laci, mert olyan egyértelmű, hogy minden magyarok egyetlen fővárosa csakis Budapest lehet.

Januárban ötfős erdélyi csapat indult a MADFIE-sek, vagyis a budapesti ifjúsági egylet meglátogatására és egyéb egyleti ügyek intézésére. Az ottani csoport múlt év végi indulása és két magyarországi fiatalnak a hitértelmező hétvégénken való részvétele után ez volt a harmadik találkozás. Célja új ismeretségek kiépítése, a meglevő kapcsolatok megerősítése és a tapasztalat (eddig még többnyire egyirányú) megosztása volt. Nagy meglepedésünkre szolgált egy még kezdő, de jó irányban haladó csapatot látni, akik hozzánk hasonló módon fontosnak tartják a fiatalág összefogását, az unitárius öntudat megerősítését és

a közösségi létet általában. Igyekeztünk megerősíteni őket, ők pedig új lendületet adtak munkánk folytatásához.

Külön élmény volt számunkra a szombati program, amikor az előző nap megjelent hét fiatal majdnem mindenikével újra találkozhattunk a pestszentlőrinci unitárius egyházközség gyülekezeti termében. Együtt mintegy 35 kg krumpliból, 20 kg kolbászból és egyéb hozzávalókból hatalmas gulyást főztünk, mellé hasonló mennyiségű forralt bort készítettünk, majd mindezzel kimentünk a helyi piachoz, és meleg ételt osztottunk az ott gyülekező hajléktalanoknak. Tanulságos volt a különböző élettörténeteket végighallgatni, és átérezni azt, hogy jelenlegi jólétünk milyen könnyen semmivé válhat, ha nem vigyázunk eléggé magunkra és egymásra. Természetesen megfogalmazódott bennünk hasonló erdélyi akciók megszervezésének lehetősége és fontossága is.

Várjuk az újabb találkozást Erdélyben és Magyarországon!

Kovács Mária

Így kezdődött...

Diákok a marosvásárhelyi ifi-életéről

Elfordult a kulcs. Azon a verőfényes nyári délutánon indult a busz a kisváros, Szováta felé... vitt az Outward Bound telepre, az ODFIE Vezetőképző színhelyére. Ezen a vezetőképzőn sok fiatal ismertem meg, és itt tudtam meg valójában, mit is fed az ODFIE név. Sokat tapasztaltam, tanultam e pár nap alatt, és el is határoztam, hogy a tapasztalataimat átadom az itthoni, marosvásárhelyi egyület tagjainak is.

A nyári vakáció után a marosi kör egyik képviselőjével, Adorjáni Csillával és Nagy Adél segédlelkéssel összehívtuk a fiatalokat, és megbeszéltük, hogy minden pénteken találkozzunk. Hamarosan megfogalmazódott egy program is: játék, beszélgetés, zenés est, filmnézés, kézműves tevékenység. Szerre mindeniket kipróbáltuk: beszélgettünk olyan témákról, amelyek érdekelnek, játszottunk is, filmet is néztünk. Nemrég meghívtuk Kovács Tímeát, a Sapientia – Erdélyi Magyar Tudományegyetem tanárát, aki a generációs különbségekről tartott előadást. Vannak olyan együlettagok, akik egyetlen alkalmat sem mulasztanak el, és vannak, akik csak néha ugranak be, megnézni, mi történik a régi barátokkal. Általában 15–18-an vagyunk. Nyitottak vagyunk az új dolgokra és az új tagok befogadására. Készülődünk a Versmondó- és Népdaléneklő versenyre Nyárádszeredába. Izgatottan várjuk a tavaszt, hogy kimehessünk a szabadba ki-

rándulni, túrázgatni. Jó volna kapcsolatot teremteni más egyletekkel is.

Kedei Orsolya

Az elmúlt tanévben minden szerdán délután, szeptembertől pedig minden pénteken délután öt órától vallásóráink voltak a tanácsteremben. Ezeken az órákon 7–8 diák jelent meg. Már régóta megfogalmazódott bennünk, hogy szeretnénk egy jó közösséget létrehozni, de nem volt elegendő ember hozzá. Aztán lassan a péntek délutáni alkalmakon részt vevő fiatalok száma egyre nőtt. Nagy Adél segédlelkész, vallásánár Kocsis Tünde volt együletvezetővel együtt összeállított egy programot, s ennek alapján zajlik az ifjúsági egyület péntek esti élete. Mostanra egyre jobban alakul a csapat, mivel minden pénteken többen és többen leszünk. Függetlenül attól, milyen vallású, minden fiatalat szívesen várunk. Jó dolog valahová tartozni, és minél többen vagyunk, annál több mindent megvalósíthatunk. A pénteki ifis foglalkozásokon lehetőségünk nyílik bármire, ami szép, jó és érdekes, az egyházközösség támogat és segít abban, hogy az unitáriusoknak is legyen egy komoly ifjúsági csoportja Marosvásárhelyen.

Nagy Csilla

...és így folytatódott

Temetőtakarítás

Október 27-én összegyűltünk a templom előtt – seprűvel, gereblyével, kapával

felszerelve. Útközben vidáman beszélgetve indultunk a református temetőbe.

Hogy tulajdonképpen mit kerestünk mi ott? Egyházunk egykori jótevőjének sírját akartuk rendbehozni. Derzsi János halála után vagyonát az Unitárius Egyházra hagyta, ennek segítségével épült fel a Bolyai téren álló templomunk.

Eltakarítottuk a síron levő gyomot, és elvittük az ott talált szemetet is. Elhatároztuk, hogy tavasszal ültetünk egy pár futónövényt a sírra.

Veres Réka

Dávid Ferenc-émlékünnepély

Néhányan a hajdani konfirmálók közül összegyűltünk pár héttel Dávid Ferenc halálának évfordulója előtt, hogy vallásunk megalapítójának tiszteletére összeállítsunk egy rövid műsort.

Összeállításunkban Dávid Ferenc életét meséltük el, szerepekre osztva. A műsor Reményik Sándor *Az óriás* című versével kezdődött, és Áprily Lajos *A kor falára* című versével zárult. Közben elhangzott a *Fellegekbe nyúló magas Déva vára* kezdetű ének gitárkísérettel, majd a szereplők meséltek Dávid Ferenc életének fontosabb mozzanatairól.

A műsort két helyen adtuk elő: november 19-én a Bolyai téri templomban, november 26-án pedig a nemrég felszentelt kövesdombi templomban.

Mindkét szereplés jól sikerült, ennek öröme az egyházközösség egy kis finomsággal is megleptek bennünket.

Ferenc Réka

Turulmadár Ifjúsági Iroda Sepsiszentgyörgyön

2007-ben elgondolkoztató e név – turulmadár. Az ősi magyar mondavilágban, az ismert *Emese álma* mondában fordul elő, amelyet először Anonymus jegyzett le, de máshol is találkozunk a magyarok ősi mitológiai madarával, a turullal. Komoly szerepet játszott őseink életében. Mondáink szerint honfoglaló őseinknek az útmutató turulmadarat kellett követniük nyugat felé mindaddig, amíg csak látták – s az a Kárpát-medencében tűnt el végleg szemeik elől.

A honfoglalás-legenda szerint a magyarok fejedelme még a levéldai tartózkodás idején azt álmodta, hogy hatalmas sasok támadták meg, és kezdték széttépni állataikat. Az emberek megkísérelték elűzni őket, de nem sikerült, mert mindig máshol támadtak. Ekkor megjelent egy gyors, bátor turul és a magasból támadva megölte az egyik sast. Ezt látva a többi sas elmenekült. Ezért a magyarok elhatározták, hogy máshová mennek lakni. Elindultak Attila földjére, amelyet örökül hagyott rájuk, de az utat nem ismerték. Ekkor ismét megjelent a turul, s a fejedelem fölé szállva lekiáltott neki, hogy kövessék őt, míg el nem tűnik a szemük elől. Az álom után nem sokkal dögvész ütött ki az állatok között, s a mindenfelé fekvő tetemeneken lakmározó keselyűk kö-

zül az egyiket egy arra repülő turul a magasból „lerúgta”. A magyarok – felismerve e jelenetben az álmat – felkerekedtek, és követték a turult. Ahol a madár eltűnt a szemük elől, ott táborot vertek, majd amikor ismét előtűnt, újra követték. Így jutottak el Pannóniába, Attila egykori földjére. Itt a madár végleg eltűnt szemük elől, ezért itt maradtak. Ennek a mondának a valóságalapja az, hogy a magyarok – anélkül, hogy tudták volna – valóban addig vándoroltak Európában nyugat felé, amíg a ke-recsensúlyom – a „turul” – fészkelni szokott. A történelem igazolta, hogy a turul-mitosz eltűnése – értsd: az Árpád-ház kihalása – indította meg a magyar önállóság megszűnését. László Gyula történész nagy szakértelemmel és rajzaival gazdagította elképzelésünket a jurtákban lakó, vadászó-halászó ősmagyarok életéről, viseletéről.

A sepsiszentgyörgyi unitárius egyházközösségben Gödri Judit tanárnő, a Bölöni Farkas Sándor cserkészcsapat vezetője és Lakatos Sándor segédlelkész hozták létre a Turulmadár csapatot, az Erdélyi Magyar Ifjak sepsiszentgyörgyi szervezetével közösen. A Kovászna Megyei Művelődési Központ által szervezett

Háromszék legfiatalabb települése című ifjúsági vetélkedő fődíját e Turulmadár csapat nyerte.

A Turulmadár ifjúsági iroda ünnepélyes megnyitója 2007. január 27-én az unitárius templomban alkalmi áhítattal kezdődött, amelyet Rácz Norbert ifjúsági lelkész tartott. Ezt követően bemutatkoztak az irodát létrehozó csapatok. Köszöntő beszédet mondott Kovács István lelkész, az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet részéről pedig Sándor Krisztina, aki gratulált a három csapatnak és ajándékot adott át az irodának. Elmondta, hogy az ODFIE régi álma is megvalósult egyben, hiszen az új iroda Háromszéken az egyletek területi irodájaként is működhet. Szalagvágás következett rövid imával, majd a tanácsteremben a verseny szervezője, Péter Orsolya levetítette a vetélkedőről készült rövidfilmet. A templom szomszédságában, az Unitárius Egyház régi épületében helyet kapó iroda felszerelését, a többfunkciós számítástechnikai berendezést – két számítógép –, a bútorzatot a vetélkedő nyereményeként kapta a csapat. Az elkövetkező tizenhét hónapban az iroda költségeit a Kovászna Megyei Művelődési Központ vállalta, amely idő letelte után az irodának önfenntartóvá kell válnia.

Az avatóünnepségen Kovács István lelkész kiemelte, hogy ez az esemény több egyszerű avatásnál. Valami szentséges van benne, történelmi fontosságú pillanat, hiszen intézmény létesült, amely programokat szervez, és célja a fiatalok szolgálata, hogy jól és itthon érezhessék magukat. Az avató után Márk Attila előadóművész saját szerzeményeiből énekelt-játszott.

Kedves Felfedezők!

Bizonyára találkoztatok már olvasmányaitokban vele, és filmet is láttatok arról, miként vándoroltak egykor az emberek, hogy megfelelő lakóhelyet találjanak maguknak. Ezért úttalan utakon haladtak, számtalan akadályon küzdötték át magukat. Mi, magyarok is így értünk ide Ázsiából több mint ezer éve. Erről is olvashattok e lapszámban, megismerve sok izgalmas, csodálatos honfoglaláskori történetet. De megtudhatjátok, hogy gyönyörű templomaink is csak hittel és áldozatkészséggel épülhetnek fel. És ha szeretitek a kalandos történeteket, megtudhatjátok, miként próbáltak megmenteni a szégyenteljes haláltól egy ártatlan embert. Nos, mindezek megismerése, megfjtése rátok vár. Karikázzátok be a helyes válaszok betűjét. Vigyázzatok: csak a helyes feleletek pontszámait értékeljük – s ez nem feltétlenül a legmagasabb pontérték! Ne hagyjátok „félrevezetni” magatokat!

Kedves Barátaink! ne feledjétek, ajándékpontot kap az a versenyző, aki új „versenytársakat” szervez be. Fontos az ajándékpont-szerzéshez: a frissen szervezett játékosnak legalább három fordulóban játszania kell, és természetesen fel kell tüntetnie az öt játékba bevonó társának a nevét. A játék komoly-ságára való tekintettel már most figyelmeztetünk: aki a kérdésektől eltérő tárgyú, komolytalan válaszokat ad, automatikusan kiesik a játékból.

Kíváncsian várjuk küldeményeteket a kiváló megfejtésekkel. Isten áldjon!

A válaszok beküldési határideje: 2007. április 1-je. (De tényleg!)

A három ifjúsági szervezet vezetői a Turul Egyesület bejegyzését tervezik. Az újonnan nyílt iroda szórólapjának mottója: *Előre együtt, előre mind...* A három csoport összefogással, reményekkel indul a sok lehetőséget rejtő holnap felé.

Ferenczi Mária Magdolna

Forgósziel

- A honfoglalás-legenda szerint mi vezette a magyarokat Attila földjére?

A. tűzszlop	5 pont
B. turul	10 pont
C. réti farkas	15 pont
- Gróf Károlyi Györgyné miben csempészett tört a börtönben sinylődő Batthyány Lajosnak?

A. kenyérben	5 pont
B. ruhában	10 pont
C. vánkosban	15 pont
- Kinek a vagyonából épült fel Marosvásárhelyen a Bolyai téri unitárius templom:

A. Brassai Sámuel	5 pont
B. Berde Mózes	10 pont
C. Derzsi János	15 pont

Tükör

Írj egy tanulságos elbeszélést kedvenc állatodról!

Leveleiteket az alábbi címre várjuk:

Fekete Levente
527005 Aita Mare
Str. Főút 349. jud. Covasna

Lapszámunk szerzői: **Benedek Enikő** út- és hidépítő almérnök (Segesvár), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Fodor S. Sándor** tanár, tanfelügyelő (Székelykeresztúr), **Gálfalvi Gábor** nyugalmazott iskolaigazgató, tanító (Alsóboldogfalva), **Józsa István Lajos** lelkész (Torda), **Kovács Mária** teológiai hallgató (Kolozsvár-Székelyudvarhely), **Moldován-Szeredai Noémi** lelkész (Csekefalva), **Mózes Irén** kereskedelmi alkalmazott, nőszövetségi elnök (Bencéd), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Maroszentgyörgy), **Péterfi Erika** tiszteletes asszony (Küküllődombó), **Simó Melinda** pszichológus (Homorodjánosfalva)

Nyelvi totó

Mit jelentenek a következő szavak? Írja be a szelvénybe a helyes számokat, és küldje be a megfejtéseket!

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	+1.

1. bakacsin

1. cipőkenőcs
 2. fekete posztó
- X. régi női viselet

2. csajvadék

1. csőcselék
 2. juhtej savója
- X. nem épeszű ember

3. dagonya

1. pocsolva
 2. verekedés
- X. gyomnövény

4. eszterág

1. gölya
 2. esőcsatorna
- X. juhok szállása

5. gelencsér

1. vízimadár
 2. fazakas
- X. vizesedény-féle

6. jezsámen

1. templomi ének
 2. fehér virágú díszcserje
- X. mohamedán ima

7. kacabajka

1. orosz népi hangszer
 2. régi ruhadís
- X. női ruhadarab

8. lábtyű

1. lábujjakra húzható ujjas zokni
 2. pedál a varrógépen
- X. lábbeli

9. nyaktekercs

1. magas gallér
 2. sál
- X. harkállyal rokon madár

10. omboly

1. hínár
 2. vakondtúrás
- X. bársonyos virágú disznóvénny

11. pagony

1. régi fegyverféle
 2. fiatal erdő
- X. halfogó eszköz

12. seprence

1. törkölypálinka
 2. erdei, vízparti növény
- X. kéményseprő munkaeszköze

13. talpalló

1. pánt a nadrág szárának alsó részén
 2. futár
- X. a lószerszám része

+1

varádics

1. gyíkféle állat
 2. gyógynövény
- X. padlásra vezető létra

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-595927,
tel.: (0)364-405558
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

Anyósviccek

1.
– Képzeld, mióta megházasodtam,
anyósom csak egyszer jött el hozzánk!
– mondja Kovács a barátjának.
– Ez igen, ez már nagy szerencse!
– mondja irigyen a barát.
– ...! – folytatja savanyú képpel Ko-
vács. (Lásd vízszintes 1.)

2.

- Tegnap megütöttem a főnyereményt a lottón! – dicsekszik Kovács.
- És mit szolt hozzá a család? – kérdezi a barátja
- Anyósomat azonnal megütötte a guta mérgében!
- ...! – nyugtázza az eseményt a haver. (Lásd függőleges 13.)

Vízszintes: 1. Az első vicc poénja. 13. Biztató szó. 14. Lila virágú, örökzöld félcserje. 15. Földet forgat. 16. A magyar kártya egyik lapja. 17. Női név. 19. Hegyi kecske. 21. Továbbmenni nem tudó. 23. A magyar főváros egyik fele. 24. Tova. 25. Idegen női név. 26. Férfi név. 29. Csíkszereda folyója. 30. Haláltusát vív. 32. Lakrészl! 34. Csapadék. 35. Morajlik. 36. Könyvek végén álló szó. 37. A Kis-Szunda-szigetek legnagyobbika. 39. Kutya. 40. Segéd. 42. Kerti szer-
szám. 44. Népi hangszer.

Függőleges: 2. Szélhárfa. 3. Nagyon mérgesen beszél valamiről, fogát csikorgatja. 4. Becézett Erzsébet. 5. Sepreget. 6. Lelkesen beszélő. 7. Katonai tömb. 8. Nota bene, röviden. 9. ... Tamás, kuruc vezér volt. 10. Motorkegypár márka. 11. Vízbe érintő. 12. Marx társa. 13. A második vicc poénja. 18. Német autómárka. 20. Napszak. 22. Velencei csatorna. 27. Merész. 28. Spanyol férfinév. 31. Anna, kiskorában. 33. Gatyamadzag van benne. 34. ... Ramazotti, olasz énekes. 38. Erre a helyre. 39. Ama párja. 41. Távolra mutató névmás. 42. Nagy kártyalap. 43. Szintén ne.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **április 5-e**. Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét áprilisi lapszámunkban közöljük.

Decemberi rejtvényünk megfejtése: *Ismertetőjel:* „Biztosan megismeri, mert sapka van rajta.”
Könyvjutalmat nyert **Varga Zsuzsánna** vargasi olvasónk. Gratulálunk!